

Rafał Nawrocki

Rachunkowość fundacji i stowarzyszeń

(z suplementem elektronicznym)

ODDK Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka komandytowa
Gdańsk 2020

Spis treści

Wykaz skrótów	9
Wykaz pozostałych skrótów	9
Wstęp	11
Rozdział 1. Rachunkowość a specyfika działań organizacji pozarządowych . . .	13
1.1. Istota rachunkowości organizacji pozarządowych	13
1.2. Funkcje i zakres rachunkowości	16
1.2.1. Funkcja informacyjna	16
1.2.2. Funkcja kontrolna	18
1.2.3. Funkcja zarządcza (decyzyjna)	20
1.2.4. Zakres rachunkowości	21
1.3. Zasady rachunkowości	24
1.3.1. Zasada memoriałowa	24
1.3.2. Zasada współmierności	25
1.3.3. Zasada kontynuacji działania	25
1.3.4. Zasada ostrożności	26
1.3.5. Zasada wyższości treści nad formą	27
1.3.6. Zasada ciągłości stosowanych metod	28
1.3.7. Zasada istotności	29
1.3.8. Zasada periodyzacji	29
1.3.9. Idea jawności i przejrzystości	30
Rozdział 2. Prowadzenie ksiąg rachunkowych w organizacjach pozarządowych	31
2.1. Podstawowe akty prawne – niezbędne i przydatne	31
2.1.1. Najważniejsze zewnętrzne akty prawne	31
2.2. Statut – najważniejszy dokument wewnętrzny	42
2.3. Polityka rachunkowości	49
2.3.1. Co to jest polityka rachunkowości?	49
2.3.2. Elementy polityki rachunkowości	51
2.3.3. Wzory polityki rachunkowości	53
Rozdział 3. Rachunkowość organizacji pozarządowych w praktyce	89
3.1. Plan kont i obsługa konta księgowego	89
3.1.1. Konto księgowe	89
3.1.2. Zespoły kont	95

3.1.3. Proponowany zakładowy plan kont dla organizacji pozarządowej, nieprowadzącej działalności gospodarczej	98
3.1.4. Konta bilansowe i wynikowe	125
3.2. Fundusze własne i majątek trwały organizacji pozarządowej (konta zespołu 0, 1, 8)	128
3.2.1. Fundusz założycielski	129
3.2.2. Bilans otwarcia	134
3.2.3. Środki pieniężne	136
3.2.4. Pozostałe fundusze	141
3.2.5. Środki trwałe	142
3.2.6. Wartości niematerialne i prawne i ich umorzenie	152
3.2.7. Środki trwałe w budowie	156
3.2.8. Fundusz z aktualizacji wyceny (803)	157
3.3. Należności i zobowiązania (konta zespołów: 2, 3)	158
3.3.1. Rozrachunki z dostawcami (konto 200)	158
3.3.2. Konta rozrachunkowe: wynagrodzenia, instytucje	162
3.3.3. Rozrachunki z wolontariuszami i członkami stowarzyszenia	173
3.4. Rachunek wyników i istota klasyfikacji przychodów i kosztów w organizacjach pozarządowych	175
3.4.1. Istota klasyfikacji przychodów i kosztów w organizacjach pozarządowych	178
3.4.2. Wzór rachunku wyników	179
3.5. Przychody w stowarzyszeniach i fundacjach	181
3.5.1. Podstawowe informacje	181
3.5.2. Darowizny	182
3.5.3. Dotacje i subwencje	183
3.5.4. Zbiórki publiczne	187
3.5.5. Składki członkowskie	188
3.5.6. Pozostałe przychody statutowe	190
3.5.7. Wolontariat	191
3.6. Koszty działalności organizacji pozarządowej	193
3.6.1. Informacje podstawowe	193
3.6.2. Koszty ogólnego zarządu	195
3.6.3. Koszty działań statutowych	205
3.6.4. Koszty wolontariatu	219
3.7. Przychody i koszty finansowe, pozostałe przychody i koszty, rozliczenia międzyokresowe	220
3.7.1. Przychody finansowe i koszty finansowe (750, 753)	220
3.7.2. Pozostałe przychody operacyjne i pozostałe koszty operacyjne (760, 766)	222
3.7.3. Zyski i straty nadzwyczajne	223
3.7.4. Rozliczenia międzyokresowe przychodów i kosztów	223
3.8. Koszty niestanowiące kosztów uzyskania przychodów organizacji	225
3.8.1. Koszty podatkowe a bilansowe	225
3.9. Działalność statutowa odpłatna pożytku publicznego	229
3.10. Organizacje pożytku publicznego	236
3.10.1. Status organizacji pożytku publicznego	236
3.10.2. Zwolnienia podatkowe przysługujące OPP	237
3.10.3. Otrzymywanie 1% podatku dochodowego od osób fizycznych	237

3.10.4. Obowiązki sprawozdawcze OPP	239
3.11. Księgowość ochotniczych straży pożarnych	240
3.11.1. OSP jako stowarzyszenie	240
3.11.2. Statut	240
3.11.3. Plan kont	241
3.11.4. Przychody i koszty OSP	243
3.12. Uproszczona ewidencja przychodów i kosztów w niektórych organizacjach pozarządowych	246
3.12.1. Warunki prowadzenia uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów	246
3.12.2. Zasady prowadzenia uproszczonej ewidencji	248
3.12.3. Zestawienie przychodów i kosztów	250
3.12.4. Zestawienie przepływów finansowych	254
3.12.5. Karty przychodów pracownika	259
3.12.6. Wykaz środków trwałych i WNiP	262
3.12.7. Pozostałe obowiązki	264
3.13. Środki publiczne w organizacjach pozarządowych	265
3.13.1. Księgowy dotacji pochodzącej z finansów publicznych	267
3.13.2. Dotacje	268
3.13.3. Praktyka księgowa przy dotacjach budżetowych	271
3.13.4. Dokumenty księgowe i dekretacja	276
3.13.5. Sprawozdanie z realizacji zadania publicznego	280
3.13.6. Kontrola finansowa dotacji	281
Rozdział 4. Zamknięcie roku, obowiązki podatkowe	287
4.1. Inwentaryzacja	287
4.1.1. Obowiązek inwentaryzacji	287
4.1.2. Metody inwentaryzacji	287
4.2. Zestawienie obrotów i sald	290
4.2.1. Rola zestawienia obrotów i sald	290
4.2.2. Koniec roku obrotowego	293
4.3. Sprawozdanie finansowe i deklaracje podatkowe	294
4.3.1. Rachunek zysków i strat	294
4.3.2. Bilans	297
4.3.3. Informacja dodatkowa	299
4.3.4. Wymagania podatkowe	300
Rozdział 5. Rachunkowość organizacji pozarządowych prowadzących działalność gospodarczą	315
5.1. Działalność gospodarcza stowarzyszeń i fundacji	315
5.1.1. Podjęcie działalności gospodarczej	317
5.2. Polityka rachunkowości	318
5.3. Zakładowy plan kont	349
5.4. Organizacja pozarządowa jako podatnik VAT	373
5.4.1. Podstawowe informacje	373
5.4.2. Organizacja pozarządowa jako podatnik VAT	374
5.4.3. Dotacje a podstawa opodatkowania	376
5.4.4. Podatek naliczony	378
5.4.5. Księgowość organizacji będącej podatnikiem VAT	380

5.4.6. Termin zapłaty VAT i deklaracja	383
5.4.7. Jednolity plik kontrolny	383
5.4.8. Podzielona płatność	384
5.5. Zeznanie podatkowe	386
5.6. Sprawozdanie finansowe organizacji prowadzącej działalność gospodarczą	387
Rozdział 6. Rachunkowość spółdzielni socjalnych	391
6.1. Spółdzielnie socjalne w polskiej ekonomii społecznej	391
6.2. Podstawowe akty prawne	392
6.3. Polityka rachunkowości	400
6.4. Zakładowy plan kont spółdzielni socjalnej	429
6.5. Ogólne zasady prowadzenia zapisów na kontach	445
6.5.1. Fundusze spółdzielni socjalnej	445
6.5.2. Majątek trwały i obrotowy	447
6.5.3. Rozrachunki	448
6.5.4. Przychody spółdzielni socjalnej	450
6.5.5. Rachunek kosztów spółdzielni socjalnej	454
6.5.6. Wynik finansowy, sprawozdawczość podatkowa i finansowa . . .	456
Bibliografia	463